

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของโลกที่กำลังเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงการปรับตัวได้ให้ทันกับกระแสโลกได้ ในช่วงระยะเวลาเพียงครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ถ้าใครได้ผ่านชีวิตมาสัก 50 ปี คงจะได้เห็นว่าสังคมไทยในทุก ๆ ด้านเปลี่ยนแปลงเร็วเหลือเกินแทบจะแตกต่างจากเดิมในเกือบทุก 10 ปี ที่เดียว แม้แต่เกษตรกรรมที่เป็นการทำมาหากินพื้นฐานดั้งเดิมของเรา (ทักษิณ ชินวัตร. 2542 : คำนำ)

การเกษตรเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มูลค่าผลิตภัณฑ์ภายในประเทศของการเกษตรสูงกว่า สามแสนล้านบาทต่อปี ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรนอกจากใช้บริโภคภายในประเทศแล้วยังสามารถส่งออกจำหน่ายนำเงินตราเข้าประเทศได้ไม่น้อยกว่าปีละ 2.89 แสนล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 14 ของมูลค่าสินค้าออกทั้งหมด นอกจากนี้ภาคการเกษตรยังเป็นแหล่งวัตถุดิบและตลาดสินค้าประเภทอุตสาหกรรมที่สำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากประชากรของประเทศไทยกว่าร้อยละ 54 อยู่ในภาคการเกษตร ซึ่งมีปัญหาความยากจนเป็นปัญหาหลักที่จะส่งผลให้ปัญหาอื่น ๆ ความยากจนมากมาย ปัญหาเหล่านี้นับเป็นสิ่งที่บั่นทอนความเจริญของประเทศไทย ที่มีพื้นฐานเป็นประเทศเกษตรกรรมและถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะพยายามพัฒนาประเทศ ให้เปลี่ยนแปลงไปเป็นประเทศที่มีพื้นฐานเป็นประเทศอุตสาหกรรม แต่เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจสิ่งที่พิสูจน์ให้เห็นก็คือ ประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะเป็นประเทศอุตสาหกรรม และพื้นฐานของประเทศยังไม่มี ความมั่นคงพอ นักวิชาการและผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหลายท่านจึงได้เสนอความเห็นเห็นว่าประเทศไทย ควรจะพัฒนาพื้นฐานดั้งเดิมที่เป็นประเทศเกษตรกรรมอยู่แล้วให้มีความมั่นคง จะเป็นวิถิทางที่สามารถฟื้นฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจที่ประสบอยู่ได้ (สมเกียรติ ฉายาโชชน์. 2538 : 1)

ดังนั้นขบวนการขับเคลื่อนกลไกซึ่งเป็นฟันเฟืองแรกสุดที่จะนำพาให้ประเทศไทยเดินทางไปสู่ความมั่นคงในพื้นฐานทางการเกษตรได้ คือการพัฒนาเกษตรกรซึ่งเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศให้หลุดพ้นจากภาวะแห่งความยากจน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเฉพาะภาวะกิจการ

แก้ไขปัญหาค่าความยากจนและหนี้สินของเกษตรกรที่เป็นเสมือนบ่วงที่รัดเกษตรกรให้อ่อนแอลงเรื่อย ๆ จนยากที่จะฟื้นหากไม่ได้รับคำเน้นการแก้ไข ที่จะเป็นยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยตรงเราต้องเน้นเศรษฐกิจที่สามารถ ที่จะผลิตตามแนวพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัว เศรษฐกิจพอเพียงนั้น เราจะต้องเป็นเศรษฐกิจที่สามารถที่จะผลิตตามกำลังของเกษตรกร ไม่โลกมากให้มีการขยายได้และเติบโตได้ แต่ต้องไม่เกินตัว แล้วก็ยังสามารถที่จะอยู่ได้อย่างมั่นคง แล้วที่สำคัญที่สุดสามารถทนต่อแรงเสียดทานของวิกฤตเศรษฐกิจทุกรูปแบบนั้นคือเรียกว่าเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ อันนี้ถือว่าเป็นยุทธศาสตร์แนวรับ ซึ่งเป็นแนวพื้นฐานที่สุดเพื่อให้เกษตรกรสามารถดำรงชีวิต แบบวิถีไทย แบบวิถีชีวิตของเกษตรกรอย่างมีความสุข (ทักษิณ ชินวัตร. 2542 : ฉ)

นับตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2505 จนถึงแผนฉบับที่ 8 ในปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนฉบับที่ 9 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ สถานภาพทางครอบครัวของเกษตรกรไทยก็ยังอยู่ในสภาพที่ยากจนและนับวันความยากจนจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ปัญหาค่าความยากจนของเกษตรกรเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากมีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศที่เป็นเกษตรกร สภาพของปัญหาเกิดจากเกษตรกรไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดแคลนเงินทุน มีปัญหาหนี้สิน รายได้ต่ำกว่ารายจ่าย โดยเฉพาะรายได้ในภาคการเกษตร ซึ่งเป็นรายได้หลักส่วนใหญ่จะได้เพียงพอกับรายจ่าย ทำให้ต้องนำทรัพย์สิน เช่น ที่ดินทำกินที่มีอยู่เป็นกรรมสิทธิไปจำนองหรือขายฝากกับเจ้าหนี้เอกชน และไม่สามารถปลดเปลื้องหนี้สินได้จนต้องสูญเสียกรรมสิทธิในที่ดินของตนเองในที่สุด เงินทุนยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตการที่ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้ต่ำจึงทำให้ไม่มีเงินทุนที่จะใช้ลงทุนในการทำการเกษตร จำเป็นต้องกู้เงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เช่น ธนาคาร ญาติ เพื่อนบ้าน พ่อค้า และสถาบันการเงินต่าง ๆ และมีเงินกู้ยืมระบบดังกล่าวเป็นเงินกู้ที่มีการเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยที่สูง ส่งผลให้รายจ่าย ซึ่งเป็นต้นทุนในการทำการเกษตรสูงขึ้น โดยเฉพาะถ้าพ่อค้าเป็นเจ้าของเกษตรกรด้วยแล้ว หรือพ่อค้าที่ขายปัจจัยการผลิตเป็นเงินเชื่อให้แก่เกษตรกรจะเกิดการเอาเปรียบในด้านราคาผลิตผลทางการเกษตรตามมาอีก โดยพ่อค้าจะกดราคาผลิตผลของเกษตรกรลูกค้าทำให้รายได้ลดลงเป็นลำดับส่งผลให้รายจ่ายเพิ่มสูงขึ้นอีก (สมเกียรติ ฉายไชน์. 2538 : 5)

จากสภาพปัญหาหลักในเรื่องเงินทุนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ในการทำการเกษตรของเกษตรกร และเป็นปัญหาที่ส่งผลให้สถานภาพทางครอบครัวของเกษตรกรไทยส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาความยากจน รัฐบาลจึงได้ดำเนินการหาหนทางแก้ไข โดยจัดหาเงินทุนที่มีอัตรา

ดอกเบี้ยต่ำและปัจจัยการผลิตทางการเกษตรอื่น ๆ ที่มีคุณภาพและราคาไม่แพง ช่วยเหลือให้เกษตรกรใช้เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต วิธีการที่รัฐบาลดำเนินการมีหลายวิธีและผ่านหลายหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ เช่น ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมตัวกันจัดตั้งสถาบันสหกรณ์ การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหรือช่วยเหลือในด้านการเงินผ่านทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยความช่วยเหลือจะเน้นหนักไปในด้านเงินทุนอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นหลัก แหล่งเงินทุนของเกษตรกรแบ่งได้เป็น 2 ระบบ คือ แหล่งเงินทุนนอกระบบและแหล่งเงินทุนในระบบ แหล่งเงินทุนนอกระบบคือเงินทุนที่กู้ยืมจาก ญาติ เพื่อนบ้าน พ่อค้า และเอกชนอื่น ๆ ส่วนเงินทุนในระบบได้แก่จาก สหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอื่น ๆ แหล่งเงินทุนที่สร้างปัญหาแก่สถานภาพทางครอบครัวมากที่สุดคือแหล่งเงินทุนนอกระบบ คือ เนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยสูง (สุรพงษ์ เล็กศรีณย์พงษ์, 2544 : 3)

เมื่อถึงเวลาชำระหนี้ของเกษตรกรก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้ และมีการหมุนเวียนกู้หนี้ใหม่มาชำระหนี้เก่า หนี้สินบางส่วนก็เกิดจากการดำเนินงานภายใต้โครงการของรัฐบาลที่ผิดพลาด การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรจึงน่าจะเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล นโยบายสินเชื่อการเกษตรของรัฐบาลต้องมีมาตรการพิเศษเฉพาะที่และแบ่งระดับของเกษตรกรที่ต้องช่วยเหลือ นโยบายนี้มีรากฐานมาจากความเชื่อที่ว่าภาคชนบทเกษตรกรขาดแคลนเงินกู้เพราะกู้เงินจากธนาคารไม่ได้ขาดหลักทรัพย์ที่จำนองจึงต้องกู้เงินนอกระบบซึ่งมีการขูดรีดดอกเบี้ยสูงสภาพหนี้สินที่เกษตรกรประสบอยู่เป็นปัญหาผูกพันเรื้อรังไม่มีที่สิ้นสุด บางรายตั้งแต่เกิดมาต้องรับสภาพหนี้สินของบิดามารดา บางรายมีหนี้สินจนไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทำให้ต้องอยู่ในวัฏจักรแห่งความยากจนตลอดไป ปัญหานี้สินของเกษตรกรจึงเป็นปัญหาที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติที่รัฐบาลจำเป็นต้องเร่งรัดแก้ไข เพื่อที่จะทำให้เกษตรกรเหล่านี้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นนั้นหมายถึงประเทศไทยจะสามารถพัฒนาประเทศไปได้ เพื่อแก้ปัญหาคความยากจนและเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเองให้ได้รับโอกาสในการศึกษาบริการทางสังคมอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง สร้างอาชีพเพิ่มรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ชุมชนประชาชนและเกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (สุพจน์ วัฒนวิเชียร, 2543 : 2)

รัฐบาลจึงมีนโยบายสำคัญต่าง ๆ เกิดขึ้น เช่น โครงการพักชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี จึงเป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ได้ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นำไปปฏิบัติทำการช่วยเหลือแก่เกษตรกร โดยเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ 3 ปี และลดภาระหนี้ โดยลดอัตราดอกเบี้ยให้ร้อยละ 3 บาทต่อปี เป็นระยะ

เวลา 3 ปี นโยบายการพักชำระหนี้เป็นนโยบายที่รัฐบาลต้องการที่จะช่วยเหลือและแบกรับภาระของเกษตรกรที่เรียกว่า ผ่อนคลายปัญหาหนี้สิน การเป็นหนี้ของเกษตรกรบางครั้งไม่ได้เป็นลูกหนี้ชั้นดีทั้งหมด ในการชำระหนี้ไม่ใช่ได้เงินจากการขายผลผลิตทั้งหมดบางครั้งปีไหนขายผลผลิตได้น้อยราคาคต่ำก็ต้องไปกู้เงินมาเพื่อชำระหนี้ การกู้เงินมานั้นก็ต้องเสียดอกเบี้ยที่สูง ตรงนี้เองจึงเป็นที่มาว่าถ้าหากเกษตรกรไม่ต้องมีภาระในการเสียดอกเบี้ย มีรัฐบาลมาช่วยจ่ายให้สักช่วงระยะเวลาหนึ่ง จะทำให้เกษตรกรเกิดความเข้มแข็งโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีกำลังในการลงทุนใหม่ นโยบายพักชำระหนี้ให้เกษตรกรรายย่อยจึงเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกร โดยเฉพาะลูกค้า ธ.ก.ส. แต่การกำหนดมีหนี้เงินกู้ 100,000 บาท นั้นที่มาคือ 100,000 บาท เป็นเกษตรกรส่วนใหญ่จากทั้งหมด 2.8 ล้านกว่าราย ในระยะนี้มีหนี้เงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท มีเกษตรกรจำนวน 2.1 ล้านกว่าราย คิดเป็น 74 % จึงอธิบายได้ว่าลูกค้า ธ.ก.ส. ที่เป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ของลูกค้า ที่มีหนี้เงินกู้เป็นรายบุคคลทั้งหมด ส่วนเกษตรกรที่มีหนี้เงินกู้กับ ธ.ก.ส. กู้เกิน 100,000 บาท มีประมาณ 7 แสนกว่าราย และส่วน 7 แสนกว่าราย รัฐบาลมีมาตรการช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรีให้มีการเร่งรัดปรับปรุงโครงสร้างหนี้ขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ หรือผ่อนชำระหนี้ให้มากขึ้น การพักชำระหนี้จะต้องเป็นสิทธิโดยสมัครใจของเกษตรกรเองว่าจะพักชำระหนี้ หรือไม่พักชำระหนี้ เมื่อมีลูกค้าอยู่ 2.1 ล้านกว่าราย และมีทางเลือกให้เกษตรกรสองทางการดำเนินการกำหนดว่าวันที่ 1 เมษายน 2544 เป็นวันเริ่มโครงการที่เรียกว่า หยุดเงินต้นและไม่เรียกเก็บดอกเบี้ยจากลูกค้า รัฐบาลจะเริ่มจ่ายดอกเบี้ยแทนโดยคิดวันที่ 1 เมษายน 2544 เป็นระยะเวลา 3 ปี คิดต่อกัน หมายถึงจะไปสิ้นสุดในวันที่ 31 มีนาคม 2547 ถ้าเกษตรกรที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท ไม่เข้าพักชำระหนี้ก็จะไปอยู่การลดภาระหนี้โดยได้ดอกเบี้ยที่ลดลง 3 % เป็นระยะเวลา 3 ปี เหมือนกัน (วราเทพ รัตนากร, 2544 : 17-19)

จากผลการศึกษาปัญหาและภาระหนี้สินของเกษตรกรนั้นจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจครัวเรือนเกษตรกร ของสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ปีเพาะปลูก 2541/42 เกษตรกรมีจำนวนทั้งหมด 5.514 ล้านครัวเรือน เกษตรกรที่มีหนี้สินจำนวน 3.050 ล้านครัวเรือนและมีหนี้สินต่อครัวเรือนอยู่ประมาณ 66,912.10 บาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2544 : 95)

จะเห็นได้ว่าสภาพปัญหาหนี้สินของเกษตรกรดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้ ของเกษตรกรรายย่อยของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ของเกษตรกรรายย่อย และเพื่อนำมาเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหา และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรเอง และส่งผลถึงการวางแผนในนโยบายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย
2. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย

ปัญหาที่ต้องการทราบจากการวิจัย

1. มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย
2. ผู้เข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ มีข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างไร
3. มีปัญหาอุปสรรคใดและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานปัจจัยที่จะมีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีดังต่อไปนี้ การกำหนดวงเงินกู้ การใช้เงินกู้มีวัตถุประสงค์ ภัยธรรมชาติ ปริมาณผลผลิต ราคาผลผลิต รายได้เกษตรกร รายได้นอกภาคการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ค่าใช้จ่ายภาคการเกษตร หนี้สินภายนอกกระบบ มูลค่าทรัพย์สินที่ถือครอง พื้นที่การเกษตร ความพึงพอใจ

ขอบเขตการวิจัย

1. พื้นที่ทำการวิจัย ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในเขต พื้นที่ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ระยะเวลาทำการวิจัย โดยใช้ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2545 – 25 กุมภาพันธ์ 2547
3. ประชากร คือ เกษตรกรรายย่อยลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ที่แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการ จำนวน 3,208 ราย และกลุ่มตัวอย่าง 356 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
4. ตัวแปร สำหรับตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ คือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ และลดภาระหนี้มีจำนวน 13 ปัจจัย ได้แก่
 - 4.1.1 การกำหนดวงเงินกู้
 - 4.1.2 การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
 - 4.1.3 ภัยธรรมชาติ
 - 4.1.4 ปริมาณผลผลิต
 - 4.1.5 ราคาผลผลิต
 - 4.1.6 รายได้การเกษตร
 - 4.1.7 รายได้นอกภาคการเกษตร
 - 4.1.8 ค่าใช้จ่ายในการบริโภค
 - 4.1.9 ค่าใช้จ่ายภาคการเกษตร
 - 4.1.10 หนี้สินภายนอกระบบ
 - 4.1.11 มูลค่าทรัพย์สินที่ถือครอง
 - 4.1.12 พื้นที่การเกษตร
 - 4.1.13 ความพึงพอใจ
 - 4.2 ตัวแปรตาม คือการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้

นียมศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของข้อความคำ นียมศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หมายถึง ธนาคารที่ให้ เกษตรกรกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพและรับฝากเงินจาก ประชาชนทั่วไปและองค์กรต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด หน่วยอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
2. หน่วยอำเภอ หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา ร้อยเอ็ด หน่วยอำเภอจังหาร เพื่อให้ประกอบกิจการการให้เงินกู้แก่เกษตรกร
3. โครงการพักชำระหนี้ หมายถึง โครงการตามนโยบายของรัฐบาลให้ความช่วย เหลือแก่เกษตรกรรายย่อยด้วยการช่วยฟื้นฟูให้มีเงินออมและเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อ สร้างรายได้ให้ครอบครัว โครงการพักชำระหนี้มีทางเลือก 2 ทางเลือก คือ การพักชำระหนี้ และการลดภาระหนี้ เกษตรกรรายย่อยต้องมีหนี้เงินกู้รวมกันทุกสัญญาไม่เกิน 100,000 บาท มีระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2544 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2547
4. การพักชำระหนี้ หมายถึง การพักชำระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย โดยเกษตรกร รายย่อยไม่ต้องชำระเงินต้นและธนาคารจะงดคิดดอกเบี้ย เป็นระยะเวลา 3 ปี
5. การลดภาระหนี้ หมายถึง การลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย โดยธนาคารจะ ลดอัตราดอกเบี้ยให้เกษตรกรรายย่อยร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 3 ปี
6. ลูกค้านิติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หมายถึง เกษตรกรที่ขึ้น ทะเบียนเป็นสมาชิกลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด หน่วยอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด
7. สินเชื่อหรือเงินกู้ หมายถึง การให้เงินกู้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกลูกค้าของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด หน่วยอำเภอจังหาร เพื่อนำไปใช้ จ่ายในด้านต่าง ๆ เช่น เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นการลงทุนต่าง ๆ

8. การรับเงินฝาก หมายถึง การที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด ให้บริการรับเงินฝากจากเกษตรกรที่สังกัดอยู่ในองค์กร เพื่อกระตุ้นให้เกิดการออมทรัพย์โดยมีการจ่ายดอกเบี้ยตอบแทนเงินฝากให้กับผู้มาฝาก

9. เกษตรกรรายย่อย หมายถึง สมาชิกลูกค้านานการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่มีหนี้เงินกู้รวมกันทั้งหมดทุกสัญญาแล้วไม่เกิน 100,000 บาท ไม่รวมหนี้ของโครงการนโยบายรัฐบาล ที่อยู่ในอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

10. ปีบัญชี หมายถึง การประกอบกิจการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยเริ่มต้นปีบัญชีตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ของทุกปี และสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม เป็นวันสิ้นบัญชีของทุกปี

11. โครงการพิเศษ หมายถึง โครงการที่องค์กรของรัฐบาลให้ความช่วยเหลือหรือจากการจัดสรรงบประมาณมาให้ เพื่อนำไปช่วยเหลือเกษตรกรในสังกัดและเกษตรกรทั่วไป เช่น โครงการรับจำนำข้าวเปลือก โครงการทำไร่นาสวนผสมของเกษตรกร

12. นโยบาย หมายถึง โครงการของรัฐบาลที่มอบเป็นนโยบายให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำไปในการปฏิบัติแก่เกษตรกร

13. การดำเนินงาน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด หน่วยอำเภอจังหาร ที่จัดให้มีขึ้นเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรที่สังกัด

14. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ หมายถึง ตัวแปรอิสระ 13 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย อำเภอจังหาร

15. ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละคนที่เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้

16. การเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ หมายถึง เกษตรกรรายย่อยที่มีคุณสมบัติมีสิทธิในการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ซึ่งจะมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้สองส่วน เกษตรกรส่วนหนึ่งเข้าพักชำระหนี้และเกษตรกรอีกส่วนหนึ่งเข้าลดภาระหนี้

17. สัญญารวมดอกเบี้ยเงินกู้ หมายถึง รหัสของโครงการของสัญญารวมดอกเบี้ยเงินกู้ ที่ไม่สามารถนำสัญญาเงินกู้ดังกล่าวเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ได้ ได้แก่ เงินกู้ที่มีรหัสโครงการของสัญญา 2ฝ 7ด GU HB HG HJ HP IC 6T

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย ลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา ร้อยเอ็ด หน่วยอำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลไปพิจารณาการบริหารจัดการโครงการพักชำระหนี้
2. ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย เพื่อสอดคล้องกับศักยภาพของเกษตรกร
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย ว่าเกษตรกรมีปัญหาอุปสรรคในด้านใดในการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้
4. ทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริงในการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อยและสามารถประเมินสภาวะโดยรวมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ได้
5. ทำให้สามารถนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ใช้เป็นแนวทางในการให้สินเชื่อเกษตรกรได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ในการกู้เงินเพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตัวเกษตรกรเอง